

Datum : 6 juni 2006
Dienst/sector : MEC / DCU
Registratienummer : 2006MEC001030i

Nummer PS : **PS2006ZCW13**
Commissie : ZCW
Portefeuillehouder: J. van Bergen

Titel : Muziekpaleis Utrecht

Inhoudsopgave

Ontwerpbesluit pag. 3

Toelichting pag. 5

Bijlage(n):

- Verzoek om provinciale bijdrage van gemeente Utrecht
- Factsheet Muziekpaleis

Inleiding

De gemeente Utrecht heeft besloten om Muziekcentrum Vredenburg te verbouwen tot een Muziekpaleis, waarin onder meer ook poppodium Tivoli en SJU-jazzpodium worden ondergebracht. Direct aanleiding hiervoor is dat alledrie de partijen en gebouwen nodig aan renovatie / verplaatsing / uitbreiding toe zijn, maar belangrijker is dat de gemeente verwacht dat het Muziekpaleis zal bijdragen aan de kwalitatieve en kwantitatieve verbetering van het muziekaanbod in stad en provincie. De start van de bouw, dat onderdeel is van de aanpak van het stationsgebied, staat gepland voor eind 2006/ begin 2007; de opening van het Muziekpaleis vindt plaats in 2010.

In de Voorjaarsnota 2006 is reeds aangekondigd dat de gemeente Utrecht een beroep doet op de provincie voor een bijdrage voor het Muziekpaleis. Inmiddels heeft de gemeente hiervoor een verzoek ingediend. De drie partijen (Vredenburg, SJU, Tivoli) en de gemeente nemen het overgrote deel van de verbouwingskosten van 100 miljoen euro op zich. Het is de bedoeling dat van de nog te dekken 9 miljoen euro ieder eenderde (= 3 miljoen) door respectievelijk de grote landelijke fondsen, het bedrijfsleven en door de provincie wordt bekostigd.

Voorgesteld wordt daarom om een incidentele subsidie te verlenen conform artikel 4.23 derde lid onder d van de Algemene wet bestuursrecht van maximaal 3 miljoen euro. Op de subsidie is de Algemene wet bestuursrecht en de Algemene subsidieverordening Provincie Utrecht 1998 van toepassing.

In de volgende pagina's vindt u de onderbouwing van dit voorstel.

Ontwerp-besluit

Besluit van Provinciale Staten van Utrecht van 18 september 2006 tot het beschikbaar stellen van een bedrag van maximaal 3 miljoen euro aan de gemeente Utrecht, bestemd voor de mederealiserings van het Muziekpaleis.

Provinciale staten van Utrecht;

Op het voorstel van gedeputeerde staten van 6 juni 2006, dienst/sector MEC/DCU, nummer 2006MEC001030i;

Gelet op:
Artikel 193 van de Provinciewet.

Besluiten:
om een bedrag van maximaal 3 miljoen euro beschikbaar te stellen voor het Muziekpaleis en dit ten laste van de algemene middelen te brengen.

voorzitter,

griffier,

Toelichting

Aan Provinciale Staten,

Wettelijke grondslag

- Algemene wet bestuursrecht, artikel 4.23, derde lid, onderdeel d.
- Algemene subsidieverordening provincie Utrecht 1998.

Beoogd effect

Mederealiserings van het Muziekpaleis te Utrecht, waarvan de opening is gepland in januari 2010, door middel van een incidentele subsidie van maximaal 3 miljoen euro uit de algemene middelen.

Argumenten

1.1. Een subsidie voor het Muziekpaleis past in het cultuurbeleid van de provincie, waarin reeds intensief met de gemeente wordt samengewerkt.

Een belangrijk onderdeel van het provinciale cultuurbeleid is het Cultuurconvenant Midden-Nederland, waarin o.m. is uitgesproken dat gemeente en provincie (en het Rijk) gezamenlijk verantwoordelijk zijn voor het culturele klimaat en de culturele infrastructuur in de regio. Daarnaast geniet het meerjarige programma Vrede van Utrecht landelijke bekendheid, temeer omdat het op internationalisering van de regio is gericht. De uitstekende samenwerking tussen provincie en gemeente is uniek en wordt landelijk als voorbeeld gezien van de wijze waarop overheden elkaar kunnen versterken. Door de regio extra financiële middelen ter beschikking te stellen heeft ook het Rijk blijk gegeven van waardering voor deze samenwerking,

1.2. Een subsidie voor het Muziekpaleis is een investering in de stedelijke, provinciale en landelijke kunst en cultuur.

Kunst en zeker (live) muziek is bij uitstek een stedelijke aangelegenheid, met een uitstraling tot ver over de gemeentegrenzen. Utrecht fungeert hierin als magneet voor publiek uit de gehele provincie en daarbuiten. Uit onderzoek blijkt bijvoorbeeld dat van de *jaarlijkse abonnees* van Vredenburg 50% uit de provincie Utrecht komt, maar niet uit de stad. Van het *totaal aantal bezoeken* geldt dat ongeveer 60% afkomstig is uit de (gehele) provincie en 40% uit de rest van het land. Het Muziekcentrum oefent aldus, evenals Tivoli en SJU-jazzpodium, aantrekkingskracht uit op zowel publiek uit de regio als (ver) daarbuiten. De bouw van een unieke voorziening als het Muziekpaleis vergroot die magneetfunctie alleen maar, temeer omdat het ook architectonisch een gebouw is met een buitengewone allure.

1.3. De subsidie aan het Muziekpaleis zorgt mede voor het op peil houden en verbeteren van de aantrekkelijkheid en de leefbaarheid van de regio.

Het Muziekpaleis levert een positieve bijdrage aan de cultuur van de regio en zorgt er zo voor dat de provincie ook in te toekomst een aantrekkelijke plek blijft om te wonen en te werken. Uit onderzoek blijkt immers dat een regio met een aangenaam cultureel klimaat ook veel bewoners en bedrijven aan zich weet te binden. Utrecht is daar een goed voorbeeld van: in de *Atlas voor Gemeenten – De 50 grootste gemeenten van Nederland op 40 punten vergeleken* staat Utrecht op de tweede positie in de woonaantrekkelijkheidsindex (na Amsterdam). Het cultuuraanbod is een belangrijk onderdeel van die index.

Niet alleen op het gebied van de stedelijke, regionale en landelijke cultuur heeft het Muziekpaleis een positieve invloed, het wordt ook de kroon op het Stationsgebied Utrecht. Hiermee zal het grootschaliger ontwikkelingen in het Stationsgebied aanjagen en draagt het ook op die manier bij aan de leefbaarheid van de stad en de regio.

Voor een 3D-animatie over hoe het Muziekpaleis in de plannen past en meer informatie over het Stationsgebied kunt u kijken op: www.utrecht.nl/stationsgebied.

1.4. Het Muziekpaleis wordt een uniek gebouw met internationale allure, zowel architectonisch als vanwege de diversiteit in muziekprogramming. Aan zo 'n gebouw dient de provincie subsidie te verlenen.

De combinatie van muziekstijlen en andere kunstvormen en activiteiten – klassieke muziek, jazz, pop, kamermuziek en cross-overstijlen, muziektheater, festivals, literaire activiteiten, stand-up comedy, modeshows et cetera – in één gebouw is uniek in de wereld. Het ontwerp van het gebouw staat in het teken van die enorme diversiteit aan muziek aanbod en andere activiteiten. Ook architectonisch wordt het een gebouw van buitengewone allure. Dit maakt het Muziekpaleis nog unieker en aantrekkelijker voor het zeer gevarieerde publiek.

1.5. Een subsidie aan het Muziekpaleis draagt bij aan de internationalisering van de regio.

Met de bouw van het Muziekpaleis wordt geanticipeerd op de toenemende internationalisering van de regio, waaraan o.m. ook het Vrede van Utrecht-programma tot en met 2013 en de voorgenomen benoeming tot culturele hoofdstad in 2018 bijdragen.

2.1. Een provinciale subsidie van drie miljoen genereert flinke bijdragen van sponsors en fondsen

In de inleiding is al vermeld dat een subsidie van drie miljoen euro eenderde deel van de nog te dekken kosten betreft. Het andere tweederde deel moet opgebracht worden door de grote fondsen en het bedrijfsleven. Tot op heden hebben de fondsen de intentie uitgesproken om in totaal 1,7 miljoen bij te dragen, het bedrijfsleven neemt vooralsnog 4,5 miljoen voor haar rekening. Dit zijn echter nog geen definitieve toezeggingen. Zowel de fondsen als de potentiële sponsors hechten er veel waarde aan dat ook de provincie een subsidie verleent. Met een provinciale subsidie van 3 miljoen is de kans dus groot dat aldus een bedrag van nog eens 6 miljoen euro wordt gegenereerd.

2.2. Een subsidie van drie miljoen euro is goed voor de exposure van de provincie Utrecht

Met deze drie miljoen euro wordt de provincie een *founder* van het Muziekpaleis. Dit houdt onder meer in dat de provincie haar naam aan een zaal mag verbinden. Hiermee wordt in grote mate bijgedragen aan de *exposure*, de bekendheid en de zichtbaarheid van de provinciale overheid.

Op voorstel van de gemeente zal de provincie de volgende voorwaarden stellen:

- exclusieve naamsvermelding aan zalen of overige ruimten.
- vermelding naam en logo op een plaquette in de entreehal van het Muziekpaleis;
- vermelding naam en logo in alle communicatie-uitingen van het Muziekpaleis;

Tevens komt de provincie Utrecht in aanmerking voor:

- speciale faciliteiten bij het openingsprogramma;
- lidmaatschap van een nog op te richten stichting 'bedrijfsvrienden';
- een aantal eigen stoelen in het Muziekpaleis;
- een aantal gratis kaarten per jaar;
- uitnodigingen voor een aantal bijzondere concerten en presentaties;
- ontvangst van diverse publicaties.

De looptijd van de bovengenoemde faciliteiten is tien jaar.

Voorgesteld wordt in een later stadium een beslissing te nemen over de precieze invulling van de verplichtingen (zie beslispunt 3). Geadviseerd wordt om in ieder geval voor de naamsvermelding van een zaal te kiezen. Dit kan de kamermuziekzaal of de cross-overzaal zijn.

Er zijn enkele voorwaarden die de provincie meteen al kan stellen. Zo dient de gemeente halfjaarlijks een verantwoordingsverslag te leveren waarin de ontwikkelingen op financieel en inhoudelijk worden weergegeven. Daarnaast moet de gemeente de provincie te allen tijde op de hoogte te houden van belangrijke veranderingen en mogen eventuele (financiële) wijzigingen niet ten koste gaan van de subsidie van en de verplichtingen aan de provincie.

Kanttekeningen

1. De subsidie is hoog voor een voorziening in de stad Utrecht

Hierboven is reeds beargumenteerd dat een subsidie van drie miljoen euro een bedrag genereert van (nog eens) 6 miljoen euro. Tevens levert participatie in het unieke concept van het Muziekpaleis de provincie ook veel op (naamsvermelding, exposure). Bovendien hebben de drie instellingen nu reeds een uitstraling en magneetwerking die ver over de gemeente- en zelfs provinciegrenzen reikt, met het Muziekpaleis wordt dat alleen maar groter.

2. De provincie Utrecht loopt een financieel risico

Een van de voorwaarden voor verlening van een subsidie (zie ook punt 2.2.) is dat de gemeente in een halfjaarlijks verslag de provincie informeert over de vorderingen van de bouw e.d. en dat eventuele wijzigingen in de plannen niet ten koste mogen gaan van de subsidie van en de verplichtingen aan de provincie. De gemeente houdt de ontwikkelingen nauw in de gaten en heeft de financiën en de toekomstige exploitatie nauwkeurig doorgerekend en onafhankelijk laten controleren.

Van belang is te melden dat het ontwerp en de bouw van het Muziekpaleis is gebaseerd op een ondernemingsplan en niet, zoals dat bij projecten in andere steden wel eens het geval was, andersom. Het ondernemingsplan is leidend bij de bouw en de verdere ontwikkelingen. Hierop is ook het programma van eisen en de exploitatiebegroting gebaseerd. De exploitatie en de organisatie van het Muziekpaleis zijn, zoals gezegd, tevens extern gecontroleerd en doorgerekend.

Financiën

De totale bouw- en inrichtingskosten van het Muziekpaleis bedragen 100,7 miljoen euro. Dit bedrag is als volgt opgebouwd (x € mln) :

<i>Element</i>	<i>Bedrag</i>
Bouwkosten	47,5
Inrichtingskosten	7,6
Subtotaal (A)	55,1
Bijkomende kosten	12,8
Subtotaal (B)	67,9
Renteverlies tijdens de bouw (1,75 jaar a 5%)	5,9
Onvoorzien en projectrisico	9,2
Budgetrisico/indexering	6,3
Verwerving	8,0
Beheerslasten	0,4
Subtotaal (C)	97,7

Losse inrichting gebruikers	3,0
Totaal (A+B+C)	100,7

Opbrengsten Muziekpaleis

<i>Element</i>	<i>Bedrag</i>
Huurbudget Muziekpaleis (=gekapitaliseerde huuropbrengst over 40 jaar)	57,1
Renteopbrengst	1,6
Sponsorgeld (waaronder provinciale subsidie)	9,0
Exploitatievoordeel MC Vredenburg tijdens bouw	4,0
Bijdrage grondexploitatie POS (= bijdrage gemeente)	29,0
Totaal	100,7

Wat betreft de sponsorgelden komt aldus 3 mln met een subsidie voor rekening van de provincie en zijn voorlopige intenties uitgesproken van fondsen van 1,7 mln en van het bedrijfsleven van 4,5 mln.

Europa

Aangezien het hier een subsidie aan de gemeente Utrecht betreft is er geen sprake van staatssteun. Wel wijzen wij de gemeente in het definitieve subsidiebesluit op naleving van de Europese regelgeving over dit onderwerp.

Realisatie

Met betrekking tot de bouw van het Muziekpaleis is de gemeente leidend. De provincie dient de gemeente daarin te volgen, maar houdt natuurlijk zelf de ontwikkelingen goed in de gaten. Wat betreft de besluitvorming van de gemeente is de actuele stand van zaken:

- Op 14 februari jl. heeft het college van B&W ingestemd met het Definitief Ontwerp voor het Muziekpaleis als uitwerking van het Voorlopig Ontwerp (waarover in mei 2005 reeds is besloten).
- Op 3 maart jl. hebben Corio (= vastgoedbedrijf en voor 13 % eigenaar van MC Vredenburg), Jaarbeurs, NS Vastgoed, Prorail en de Gemeente Utrecht de bilaterale ontwikkelcontracten voor het stationsgebied getekend. Met de ondertekening verplichten partners en gemeente zich juridisch en onomkeerbaar, met name qua programma en planning, tot de ontwikkeling van het stationsgebied. Onderdeel van de wederzijdse verplichtingen is o.m. van gemeentezijde de ontwikkeling van het Muziekpaleis.
- In april en mei heeft archeologisch onderzoek plaatsgevonden op de ontwikkellocatie Vredenburg / Catharijnesingel.
- 2007: sloop en start bouw Vredenburg

Voorgesteld wordt om onze geldelijke bijdrage in de vorm van een subsidie aan de gemeente Utrecht te verlenen. Er is niet gekozen voor de variant waarbij de provincie bijdraagt op basis van een overeenkomst. Hierbij hebben de volgende overwegingen een rol gespeeld:

- Er is sprake van een initiatief dat is genomen door de aanvrager (de gemeente).
- Er is sprake van het dienen van een algemeen belang.
- Er is geen sprake van een betaling voor een tegenprestatie aan de provincie.
- Bij een bijdrage zouden de aanbestedingsregels gehanteerd moeten worden.

Communicatie

Begin januari hebben architect Herman Hertzberger, burgemeester Brouwer-Korf e.a. een presentatie verzorgd in een IS-GS-bijeenkomst. Eenzelfde presentatie heeft op 29 mei plaatsgevonden voor de commissie ZCW in het kantoor van de gemeentelijke Projectorganisatie Stationsgebied (POS).

Zo gauw bekend is dat PS de middelen beschikbaar stellen dient een persbericht uitgebracht te worden.

Overigens is er intensief contact tussen ambtelijke medewerkers van gemeente en provincie om elkaar op de hoogte te houden van actuele ontwikkelingen.

Bijlagen

- Verzoek om provinciale subsidie van gemeente Utrecht
- Factsheet Muziekpaleis

Gedeputeerde staten,

voorzitter,   Mr B. Staal

secretaris,   Drs. H.H. Sietsma